

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.

A szerkesztőség kizárólag visszadási
 vagy megörösisre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, december 12.

December 13.

(x) Ne felejtjük el soha ezt a napot, a melynek most üljük második évfordulóját. A haladó, szabadelvűek, nemzetköziek, osztrákok, a nemzetiségiek úgy szeretik feltüntetni ezt a napot, mint a mely a legmélyebbre sülyedt a magyar parlamentarizmus. Magyarország e napon, úgy mondják, érdemtelenné bizonyult a népképviselői, az alkotmányos kormányrendszerre és megérettnek az abszolutizmusra. A magyarok, úgy mondják, e napon ijesztő bizonyítékát nyújtották barbár, féltársai mivoltuknak. Magyarország, úgy mondják, megszűnt e napon kulturállannak lenni.

Ugy mondják. No csak mondják. Mi más nézetei vagyunk s a mi nézetünket igazolják december 13-ának előzményei és következményei. A mi nézetünket nem a pártgyűlölet támogatja, hanem a történelem szelleme.

Csunya verekedés volt 1904. december 13-án a magyar parlamentben. A Tisza István ugrai levelei és Perczel Dezső zsebkendőszavazása által a vég-sőkig elkészerített kisebbség véres fejekkel kiverte, kipofozta, kirugta a parlamentből a darabontokat s összetörte az elnöki emelvényt, foszlányokra tépte a minisz-

teri székeket, szilánkokra zuzta a »Ház asztalát.« És miután mindez megtörtént, bevonult a szabadelvűpárt élén Tisza István és összefont karokkal, sötét szemekkel, mint Marius Karthagó romjain, úgy busult — min? — Nem a parlamentarizmus romjain, hiszen ezt épen az ő ugrai levele s Perczel zsebkendője törték össze, hanem a szabadelvűpárt romjain, a szabadelvűség romjain. A mit a szövetség 48-asok, nemzeti pártiak, néppártiak és disszidensek december 13-án kivertek a képviselőházból, az a szabadelvűpárt volt. Tisza ezt nem akarta elhinni. Feloszlatta a képviselőházat s 1905. január 28-án keservesen tapasztalnia kellett, hogy a magyar népnek olyannyira imponált a darabontok kivérése a Házból, hogy a választás napján a kerületekből kiverte a szabadelvűpártot. Ezért mondom, hogy már december 13-án megbukott a szabadelvűpárt.

Mi következett azután? Tiszáék örült erőlködése Bécsben, hogy a többségre jutott koalíció ne felelhessen meg parlamentáris kötelességének s ne vállalhassa el a kormányzást. Hajótörést szenvedett a koalíció minden becsületes igyekevése összhangba hozni az ő elveit a koronáéival és jött a szabadelvűség logikai következménye: a Fejérváry-kormány, jött a katona Fejérváry, jött a demagóg Krisztoffy, jött a zsidó-szabadságkőműves Vészi és hónapokig orgiáit ülte a trón védel-

mének örve alatt az ország, a királyság, a társadalmi rend, a nemzet, az alkotmányosság ellen Bacchuspincékben és szakszervezetekben és zsidó szennylapokban a szervezett utca, a kloáka, az anarchia. Jött a szociálisták kirendelése a parlament elé a parlamentarizmus ellen, jött az ügyészek és a szociálisták hadjárata a koalíció sajtója ellen. Meg akarták törni a koalíciót s általa a nemzetet s e végből segítségül hívták a külföldi tőkét, a hazai nemzetiségieket s a szabadelvűség régi kipróbált szövetségét: a korrupciót: emberek és a lapok megvásárlását. S a nemzetköziség erejével az ő-osztrák abszolutizmus provinciájává akarták tenni Szent István és Szent László szabad Magyarországot.

De kitűnt, hogy nem az emberek csinálják a történelmet, hanem a közszellem. Ez a közszellem ur a koronázó eskü felett is, ur a tábornagyok, a Fabriciusok, a szakszervezetek, a Krisztoffyak fölött is, ez a közszellem igazat adott a koalíciónak és úgy irányította az eseményeket a Gondviselés, hogy a döntő pillanatban győzött a jog, a törvény s az igazság.

Ne felejtjük el soha december 13-ikát. Ezen a napon halt meg a szabadelvűség, ezen a napon született meg a tisztesség, a becsület a politikában. Ha a koalíció december 13-ikán beéri egy platói tiltakozással a darabontok ellen, akkor vagy

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Crocodiles pour dames.*

Franciából fordította: N. Gy.

A krokodilus, akár alakját, akár szokásait akár rettenetes torkából áradó dögleletes lehelletét tekintjük bizony a legundorítóbb vadállat valamennyi között. Mindamellet, tudják-e, hogy ez a divat legujabb szeszélye a Océanon túl? Az amerikai divathölgyek fejükbe vették, hogy kertjükben, sőt szalonjukban kis krokodilust tartsanak öleb vagy apró selyem majom helyett. Sietünk megjegyezni, hogy azok a floridai alligátorok, melyek a newport-i homokos fasorok alatt cipelik páncélos hátukat, sokkal kisebbek, semhogy veszedelmes hajtások lehetnének. Mikor ez az idő eljön, egyszerre kipotytyannak a hegyekből. — Tizenöt-husz napos korokban kerülnek a new-york-i dámák társaságába, s ugyancsak iparkodniok kell a fehér kenyér evéssel. Ut számukra a fekete kenyér órája az első év végén, vagy a második folya-

* Lectures pour tous. 1906 Novembre.

mán, mikor tudnillik állkapcsuk megtelik fenyegető csont butorzattal. Ettől az időtől kezdve a cirógatásnak és nyalánkságoknak! Kitesékelik a krokodilus urakat! Amely kereskedő hozta, el is viszi őket. A kegyenc, kinek páncélját gazdag örökösök kezei, cirógatták, mehet muzeumba vagy állatseregletbe — hacsak nem valami »tanyára« kerül. Mert így áll a dolog: vannak tanyák, ahol krokodilusokat nevelnek mint ahogy másutt tyukot, kacsát, vagy juhot szokás tenyészteni. Első pillanatra ez furcsának látszik. Pedig bizony attól a naptól kezdve, hogy az ujszülött alligátoroknak vevői akadtak, a yankeenek be kellett látni, hogy jobban kifizeti magát az alligátor, mint a házi nyul tenyésztése. Egyébiránt nem kell hinni, hogy csak fénytűzési iparcikkokról van szó. — Szolgáltassunk igazságot az alligátor-farmernek: sokkal komolyabb célt szolgál, mint a gyerekes és neveltséges divat kielégítése. Neki köszönhetjük, hogy a gyilkfaj létezése nem torog többé veszélyben 1890-ig az alligátorok és krokodilusok (mert ez a két faj ugyanazon mocsaras helyeken tartozkodik) hemzsegték Florida folyóiban és álló vizeiben. Vadászataikat merő sport gyanánt üzték. Mikor

egy-egy gazdag new-yorki, vagy boston-i, vagy philadelphia-i Floridában telett, barátai vagy vendégei rendszeren nagy vadászatot rendeztek tiszteletére. Emlékszünk rá, hogy Madame Sarah Bernhardt, utolsó előtti amerikai körutja alkalmával szintén lövöldözött Florida szörnyetegeire, s diadallal hozott haza egy krokodilbőrt, melynek tulajdonosa az ő golyójától esett el.

Ez időtájt egy gyáros igen gazdaságos módot talált fel arra hogy maroyninszerű behuzatot készítsen krokodil bőrből. A divat is beleszólt. Európa, Amerika példájára ezrenként küldött megrendeléseket. A mézárulás nagy arányokban indult meg. Ázélőtt évente 3000 krokodilt öltek meg a déli államokban. De mióta a krokodilbőr keresett iparcikk lett, a vadászok valósággal elárasztották a mocsaras vidékeket. 1890-től 1900-ig csak magában Florida-államban három millió alligátort pusztítottak el.

A krokodilusfaj tehát pusztulóban van, de épen az az alligátor-tanya haszna, hogy mendedéket nyujt egy üldözött veszendő fajnak, melynek léte ipari jelentőséggel bír.

Alkalmi vétel szőnyegekben!

Divattermem megnagyobbítása végett szőnyegosztályom felosztatom futó, ebédülő és szalon szőnyegek, valamint Linoleum-, függönyök-, ágy-, asztalterítők, utazó takarók és löpökroccokat eredeti gyári árban kiárusítom. Ezen rendkívüli alkalom csak dec. 24-ig tart.

A szokásos karácsonyi OCCASIO a többi cikkekben megkezdődött.

Czillér Imre áruháza.

nem volna ma parlamentünk, vagy pedig, ha volna, hát abban a minimumra redukált ellenzék tovább lovagolhatna az akadémikus tiltakozások és opponálás vessző paripáján, az abszolutizmus pedig diadalmas kakas volna — egy szemétdombon.

De azért ne áltassuk magunkat. Hogy a koalíció a döntő percben győzött és ma kormányon van, ez még nem jelenti a teljes sikert. A teljes sikert pedig nem úgy értjük, hogy az egész vonalon győzedelmeskednie kell a 48-nak. Nem állítjuk fel politikai dogmaként, hogy Magyarország csakis a 67-es alapon boldogulhat, de viszont, mivelhogy a reális politikának vagyunk hívei, azt sem fogadhatjuk el politikai dogmául, hogy Magyarország egyedül üdvözítő alapja a 48-as alap. Mi a koalíció kormányra jutásában, de még a függetlenségi párt abszolút többségre jutásában sem látjuk reális szemmel a 48 győzelmét s a 67 bukását. Mi a koalíció kormányra utásában egyszerűen a szabadelvűség bukását s egy új, nem szabadelvű Magyarország hajnalhasadását látjuk. December 13-ikán 48-asok és 67-esek viribus unitis verték ki a Házból a szabadelvűség darabontjait. A tavaly januári választásokon 48-asok és 67-esek viribus unitis törték meg a szabadelvűpártot.

A Fejérváry—Kristóffy korszakban 48-asok és 67-esek vállvetve resisztáltak a parlamentben és a vármegyékben az abszolutizmusnak. Április 8-án 48-as és 67-es vezértériak együtt alkottak kormányt s a májusi választások után is, amelyekben a szabadelvűpárt mint ilyen már nem is mert szerepelni, együtt maradt és együtt van ma is a 48-asok és

Kié az alligátor-farm eszméje? Többen tulajdonítják maguknak a dicsőséget, de úgy látszik hogy legtöbb joggal M. H. Campbell, kinek farmját a következőkben fogjuk ismertetni. Arkansas meleg tájain nem messze Holt Springs fürdőtől ügyesen választott területet vásárolt: egy mindkét oldalról természetes medencékkel szepteg folyó megy rajta keresztül, hosszában. M. Campbell krokodilparkot rendezett itt be. még pedig kettős célból, először hogy krokodilfiókákat szállítson a nagy amerikai városok «snobjainak», másodsor, hogy felnőtt krokodilusokkal lássa el a múzeumokat és állatseregleteket. Azért nem is támaszkodik pusztán a krokodilusköltésre. Ismeretes, hogy a krokodilus igen lassan nő. Mikor kibújik a tojásból 8—9 cm. hosszú, s tizenöt év kell neki, míg a 60 centimétert eléri. 3—5 méter hosszú alligátor minden esetre öregebb százszendővel. A Hot Springs melletti farm királya, a »Big Joé«, mely 5 méter hosszú, kétszáz esztendő. Campbell tehát vadászokat tart, kik eleven krokodilusokat hoznak neki, melyeket a déli államok salétromos mocsarában ejtettek törbe. Az állatokat gondosan megvizsgálják, mikor ezek a farma érkezik: a legkisebb sérülés elég arra, hogy visszautasítsák azokat. (Vége köv.)

67-esek koalíciója. Tehát a koalíció győzelme és együttmaradása nem egyik vagy másik közjogi alapnak győzelmét vagy bukását jelenti, hanem jelenti a szabadelvűség bukását, jelenti a *rendszerváltozást*. Ezt a rendszerváltozást hozta meg nekünk a felejthetetlen december 13-ika.

Igen, felejthetetlen ez a december 13-ika. De nem azért, hogy újra és újra agyonüssük a politikailag agyonütött szabadelvűeket, hanem hogy következetes és energikus munkával elejét vegyük azon szellem feltámadásának, amely szellem december 13-ikán kipofoztatott a magyar törvényhozásból.

Nem elég itt éber figyelemmel és sujtó korbáccsal kísérni a szabadelvűségnek különféle, haladó, nemzeti társas-köri, nemzetközi szakszervezeti, szociológiai stb. alakokban fel-felbukkanó kísérletezését. Ezeket a szomorú alaku lovagokat könnyű kiütni szabadelvű Rozi-nantejuk nyergéből: fontosabb dolog körülnézni saját táborunkban, a koalíció táborában és itt csirájában is elfojtani mindennemű kísérletet, a mely bármily alakban a régi szabadelvű világ feltámasztását célozná. Nem szabad elfelejtünk, hogy a kormány, a mely a többség bizalmát bírja, nem szabadelvű kormány, de nem szabad elfelejteni azt sem, hogy ezen kormányban találhatók bizonyos szabadelvűpárti tradíciók, a melyek emberileg véve, eddigi politikai, képviselői és miniszteri pályafutásokat tekintve érthetők, de a szabadelvűség meddő és kopár talajában gyökereznek — és hogy az ilyen hagyományoknak a mai világban érvényesülniök nem szabad. Más világot élünk, más csillagok járnak s ha elgondoljuk, hogy a szabadelvű kormányrendszer már egyszer a megsemmisülés örvényének szélére sodorta közszabadságainkat, alkotmányosságunkat, állami önállóságunkat; ha ezt elgondoljuk, óvni és figyelmeztetni kell különösen a szabadelvű hagyományokkal terhelt minisztereket, hogy egy újabb szabadelvű korszaknak inaugurálását nem heverhetné ki többé ez az ország. Számoljunk le végképen a szabadelvűségnek csufolt fantommal. Ne fessük újra falra. Ne türjük ezen fantom papjait semmiféle hivatalban, a kormány semmiféle cselekedetében, semmiféle pártban vagy párttöredékben. Még sokat kell tanulnunk december 13-ikából. Ezért nem szabad elfelejtenünk ezt a napot.

A képviselőházról. A képviselőház nem végez az idén a költségvetéssel, s ezért már a jövőhét elején belefog a Ház az indemnitás tárgyalásába, amelyet Wekerle ma nyújtott be a képviselőházhhoz. A jövő héten pénteken tartja utolsó ülését a Ház, mely után megkezdődik a karácsonyi szünet, mely egészen

január 7 ig fog tartani. Holnap végez a Ház a földművelésügyi tárca költségvetésével, mely után áttérnek a kultusbudget tárgyalására. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter holnap mondja el beszédét a képviselőházban, amelyben programját fogja ismertetni.

Burián a képviselőházban. Burián báró közös pénzügyminiszter, mint fővárosi tudósítónk jelenti, ma délelőtt meglátogatta a képviselőházban Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tárgyalt.

Este Burián látogatást tett az alkotmány-pártban, ahol Szilassy Zoltán háznagy fogadta. A látogatás alkalmával ott voltak Andrássy és Jekelfalussy miniszterek és Széll Kálmán. Burián a pár.körben hosszabb ideig elbeszélgetett a képviselőkkel.

Rákóczi-kitüntetések. A török szultán rendjeleket osztogatott szét azok között a magyarok között, akik Rákóczi hamvai hazahozatala körül érdemeket szereztek maguknak. A hivatalos lap mai száma erről ezt írja:

»Ö császári és apostoli királyi felsége folyó évi december hó 23-án kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy *Thaly* Kálmán országgyűlési képviselő, II Rákóczi Ferenc és bujdosó hívei hamvainak hazahozatalával megbízott küldöttség vezetője az Osmanjérend I. osztályu rendjelvényét; báró *Förster* Gyula főrendiházi tag a Medjidjé-rend I. osztályu rendjelvényét; *Fraknoi* Vilmos címzetes püspök a Medjidjé-rend I. osztályu rendjelvényét; dr *Török* Aurél egyetemi tanár a Medjidjé-rend II. osztályu rendjelvényét és báró *Forster* Jenő a Medjidjé-rend III. osztályu rendjelvényét elfogadhasák és viselhesék.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi párt ma esti értekezletén a párt alelnökeivé megválasztották dr Barabás Bélát, Hoitsy Pált, Tóth Jánost és Ugron Gábort; ügyvezető alelnökké pedig Batthyányi Tivadar grótot.

Ezután *Szatmári* Mór szóváltette Baross János legutóbbi képviselőházi beszédét. Azt mondja, hogy a függetlenségi párt hagyományai ellen van a hitbizományok pártolása. Kérdi az igazságügyminisztert, hogy mi a véleménye a dolog felől.

Polónyi Géza igazságügyminiszter kijelenti hogy sem a multban, sem most nem hiva a hitbizományoknak. A kérdés különben időszertlenül, a kormány programjába nincsen felvéve.

Gaál Gaszton elítéli a dolog szóba hozatalát az értekezleten.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter maga sem hiva a hitbizományoknak és *Polónyi* felfogásához csatlakozik.

Kavarodás a függetlenségi pártban. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a folyosón élénk feltűnést keltett *Justh* Gyula nyilatkozata Baross János tegnapi beszédére.

— Majd elszüledtem szégyenemben, mikor a beszédet hallottam. Igaza van *Ugronnak*, négyszáz év előtt eltemetett dolgokat nem lehet itt feleleveníteni. A függetlenségi pártnak négyszázéztendő hagyománya a szabadelvűség. Ha a reakció így tör előre, vége a párt-nak. Nagy baj, hogy *Kossuth* beteg.

Vizmentes vadász Halina csizmák a legjobb kivitelben.

Eigner Ede és Társa

Kobrak cipők egyedüli raktára!

Szolid kiszolgálás!

kizárólagos cipő áruházában

Nagyvárad, Bémer-tér.

Különlegességek női- férfi- és gyermek cipőkben a legegészségesebb és legjobb kivitelben. Gumi sárcipők- és Csizmák nagy választékban.

1752. Szabott árak!

Vidéki és helybelli telefon 695

Később Polónyi a folyosón odaiáltotta egy csoportnak:

— Ti is hitbizományosok vagytok? Majd beszélünk még ezekről a mai értekezleten.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 12.

Elnök: Justh Gyula.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Benyújtja az 1907. évi közterhek kötelező viseléséről szóló törvényjavaslatot az év első két hónapjában. Kéri annak kinyomatását, kiosztását és tárgyalásra való kitűzését (Helyeslés.)

Elnök: A javaslat ki fog nyomtatni, szétosztatni és annak idején tárgyalásra kitűzteni (Helyeslés.)

Hock János előadó betérjeszti a Lotz Károly hogyatékának és a Ráth György muzeumának megvételéről szóló javaslatokat. Kér azoknak tárgyalásra való kitűzését.

Benedek János jegyző jelenti, hogy az interpellációs könyvbe Brestyenszky Kálmán a mezőhegyesi ménbirtok tárgyában, a földművelésügyi miniszterhez jegyzett be interpellációt. A Ház fél három órakor tér át az interpellációkra. Napirend szerint következik

a földművelésügyi budget

folytatólagos részletes tárgyalása.

A Ház az 1–8 tételeket észrevétel nélkül elfogadja.

Gaal Gaszton: Somogyvármegye lótenyésztésének támogatását kéri oly képen, hogy a régi lótenyésztő állomásokat helyeállítsa s a katonai lótenyésztés visszaélését ezáltal Somogyban megakadályozza.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: A kormány intenciója az, hogy a hadsereg lószükségletét közvetlenül a termelőkötől szerezze be s hogy a katonai lovak ára emeltessék. A mely vidékek mint pld. Somogy megye a hidegvéri lótenyésztésre indokolva vannak, azok számíthatnak a földművelésügyi miniszter előzékenységére.

A tizennegyedik tételnél:

Brestyánszky Kálmán: Orvoslást kér a tenyészállatok díjazása körül felmerülő visszaélések ellen. A tételt elfogadja.

Mérey Lajos: A román határszélen az állapotokhozatalnál igen sok visszaélés történik. Ezek ellen kér orvoslást a kormánytól.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter válasza a felszólalásokra. A felvidéki állattenyésztés érdekében mindent el fog követni. A felsővidéki gazdák számíthatnak támogatására. A román határszélen előforduló visszaélések ellen sürgősen intézkedni fog.

A Ház a tételt elfogadja. A vízi munkálatok tételénél

Redő Iván: A Tisza egyik szakaszának szabályozását, **Csernoch** János: A Maros-folyó szabályozását és **Bernáth** Béla: A Tisza felső szakaszának szabályozását ajánlja a kormány figyelmébe.

Szmrecsányi György: A Biala folyó szabályozása érdekében emel szót.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: A Morva határfolyó lévén, közösen kell Ausztriával eljárni. E folyó szabályozása tíz év alatt be lesz fejezve s a munkálatok magyar részről már 1907-ben meg fognak kezdődni. A

Tisza szabályozásával, valamint más említett folyók szabályozásával a földművelésügyi kormány már régóta behatóan foglalkozik. Kéri ezek tudomásul vételét.

A ház a tételt elfogadja.

Egyes tételeket vita nélkül megszavazzák. A gazdasági munkás ügy kérdésénél **Levay** Mihály szólalt fel. Helyesli, hogy a miniszter nagyobb összeget fordít a népies sajtóra, olyan sajtóra, mely a szociálisták lélekrontó lapjainak hatását ellensúlyozza. (Ugy van. Helyeslés.) A magyar nép szeret olvasni, gondolkodni. A szociálisták a nép egyetlen igaz barátainak mutatják magukat s így táborukba hódítják a népet. A népies sajtónak kell helyesen, etikai szempontok szemmel tartásával tájékoztatni a munkásnépet. (Helyeslés.) Olyan lapot kellene kiadni, melyeket ne a község házára, hanem a munkáskörökbe kellene küldeni. Szól a népkönyvtárakról. Az ebben levő könyvek nincsenek a nép nyelvén, a nép gondolkodásmódjának megfelelőleg írva. Ujság és könyv útján lehet ma a nép lelkéhez férközni. (Ugy van.) A tételt elfogadja. (Taps.)

Elnök az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Mezőfi Vilmos szociálista: Laehne Hungónak azt feleli, hogy a munkások elégedetlenségének nem a szociálista izgatók az okai, hanem szerencsétlen birtokviszonyaink. Földünket idegen honosok foglalják el, ma már két millió hold van idegen kézen. Az idegen foglalkók ma már nem fegyverrel jönnek az országba, hanem arannyal, bankóval.

Ernszt Sándor: Fűtyülövel! (Derűtség.)

Mezőfi: Hohenlohe nem jött fűtyülövel. Az ország területének fele huszezer birtokos kezében van. Meg kell szüntetni a hitbizományokat.

Zboray Miklós: Beszéljen a zsidók ellen! Több földjük van, mint a magánosoknak.

Mezőfi ezután szemére hányja Darányi miniszternek, hogy legujabb rendeletével felosztatással fenyegeti a munkásszövetséget, ha a munkabér megállapítására befolyást gyakorol. Kérdi, miért nincs kárhóztató szava a miniszternek az Omge-ben összegyűlt gazdák ellen, akik közösen megállapítják a munkabért? Mért nincs megrovása Wenckheim gróf ellen, aki Békésmegyében formaszertint indítványt adott be kínai kulik behozatalára? Kijelenti, hogy a szociálisták nem izgatnak a vallás ellen.

Felkiáltások a néppárton: Olvassa a Népszavát!

Mezőfi: Semmi közöm hozzá. Mi szociáldemokraták a vallást mindenkiben tiszteljük, de külömbiséget teszünk állam és lelképásztor között. (Élénk ellentmondás a néppárton.)

Rakovszky elnök: Ne zavarják a szónokot! Mégis különös, hogy egy pártnak egyetlen képviselőjét folyton zavarják. (Derűtség.)

Mezőfi ezután kimutatásokat olvas fel a munkabérekéről. A költségvetést nem fogadja el.

Darányi miniszter feleli: A kormány nem gyakorol arra befolyást, hogy a munkások maguk állapítsák meg a munkabéreket, de meg fogja gátolni, hogy Budapestről szabják meg a munkabéreket. Kulik behozatalát — már kijelentette — nem helyesli, a szociálisták mégis ezzel izgatnak. Ráolvassa **Mezőfi**re saját lapját, hogy **Mezőfi** is izgat a vallás és birtokos osztály ellen.

Háromnegyed háromkor áttértek az

interpellációkra.

Hodosa Milán két lokális interpellációt adott elő. Ezzel az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek**, hogy a lap szétküldésében tennakadás ne történjék.

* **Uj apát és prépost.** Mint értesülünk, az apostoli király ő Felsége, Szmrecsányi püspök előterjesztésére, káptalanunk két tagjának apáti, illetve préposti címet adományozott. Ugyanis dr **Karsch** Lollion kanonoknak a Magyar és Lengyelország közötti ugynevezett uj címzetes apátságot, dr **Bundala** Mihály kanonoknak pedig a rochenitzi címzetes prépostságot adományozta. Az erről szóló kinevezést a hivatalos lap legközelebb fogja közölni.

* **Kath. kör uj otthona.** A nagyváradi kath. kör választmánya tegnap este ülést tartott, amelynek legfontosabb tárgya volt a kör uj helyiségének építési ügye. A kör jelenlegi helyisége ugyanis rem alkalmas, főleg mivel megfelelő nagyteremmel nem rendelkezik s ünnepélyes alkalmakra idegen helyiséget kénytelen igénybe venni. A tegnapi választmányi ülésen **Pekanovits** Imre bemutatta a **Sutarill** Ferenc műépítész által készített legujabb tervet. Az uj helyiség a kör épületének kertjében épülne s a megfelelő olvasó, játszó, társalgó stb. termeken kívül egy 220 négyzetméter nagyságú dísztermet is magában foglalna, amelyet még szükség esetére szomszédos termekkel ki lehetne bővíteni. A csinos tervet a választmány **Palotay** László elnök, **Pekanovits** és dr **Hoványi** Gyula tagokból álló szűkebb bizottságnak adta ki, hogy mielőbb tegyenek jelentést — A körbe uj tagokul felvették: **Fogel** Antal, **Hambek** Lajos, **Pachhoffer** Jenő és **Széplaky** István. — A választmányi ülésen **Palotay** László pápai praelátus elnökle alatt dr **Vucskics** Gyula, **Dus** László, dr **Karácsonyi** János, dr **Hoványi** Gyula, **Frankó** Endre, **Géczy** Lajos, **Szilágyi** Dózsa, **Tóth** Márton, **Stark** Gyula, dr **Wimmer** Julián, **Novotny** S. Alfonz, **Novák** János, **Balázsovich** Rezső, **Pekanovits** Imre, **Kelemen** Kálmán, **Láng** József, **Nozáky** Rudolf, **Csobánczy** Lajos voltak jelen.

* **Városatyaválasztás.** A nagyváradi függetlenségi és 48-as párt hivatalos jelöltje **Köblös** Ferenc érdekében ma, (csütörtök) este 8 órakor, **Czeglédy** Sándor vendéglőjében, (Teleky utca), szombaton este 8 órakor pedig **Külváros:** Boldizsár-féle vendéglőben (Fekete-ház) összejövetelt fog tartani, melyen a párt jelöltjén kívül a függetlenségi párt vezérei is meg fognak jelenni. Ez estélyekre az illető városrészek polgárait ez uton hívják meg.

* **A Fő-utca osinosítása.** A fő-utca Göndöcs-kert parcellázása és beépítése folytán a biharmegyei közkörháztól a Fássy-házig a járda és a házsarok között jökora terület húzódik végig, amely éppen nem válik előnyére a Fő-utcának. Már eredetileg úgy tervezték, hogy ezt a területet parcellázzák, míg az ott levő házakat újból építik. A l. szert. püspökségi ura-

dalom, mint az egyik ottani ház tulajdonosa, képviselőjében Erőss Rezső jószágigazgató kérvényt adott be, hogy a ház előtt levő teret diszes vas kerítéssel bekeríthesse és parkirozthassa. Esetleg hajlandó az uradalom évenként némi összeget fizetni a terület használatáért.

*** A megyei hivatalos órák.** Biharvármegye hivatalnokai között általános elégtelenség keletkezett arra a hirre, hogy a jelenlegi és teljesen bevált hivatalos órák helyett a régi hivatalos órák visszaállítása érdekében a közgyűlésen előterjesztést fognak tenni. Hir szerint csak az árvaszéknél akarják a régi rendszert visszaállítani. Másrészt úgy értesülünk, hogy a hivatalos órák megváltoztatását az alispán sem fogja javasolni, mivel az ő indítványozása folytán lett a jelenlegi rendszer alkalmazva; ez pedig tökéletesen bevált; bizonyosság rá az, hogy mint az utóbbi években előterjesztett alispáni, illetőleg számonkérőszéki jelentésekből a közgyűlésen azt látuk, hogy nagyon kevés rezstancia volt, nem úgy mint a régi rendszer mellett.

*** Felelősség az iskolaszéki jegyző választása ügyében.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a múlt csüörtökön tartott ülésében foglalkozott azon felelősséggel, amelyet az iskolaszéki jegyző választása ellen adtak be egyes iskolaszéki tagok. A közigazgatási bizottságban hatan a felelősség ellen és hatan a választás megsemmisítése mellett szavaztak s így a főispán döntötte el a kérdést, még pedig akként, hogy a megsemmisítéshez csatlakozott. A közigazgatási bizottság határozata ellen Dus László városi főügyész él felelősséggel. A közigazgatási bizottság határozata különben törvénytelen is volt, mert a tanfelügyelő ügyelő távollétében jelenlevő helyettes tanzintén leadta szavazatát a megsemmisítés mellett, amelyet ő javasolt, holott neki szavazati joga sem volt, mert a szavazati jog csak a tanfelügyelőt illeti meg, de a helyettesét nem, aki különben is csak miniszteri engedéllyel teljesítheti a helyettesítést. Éppen így van a többi szakelődő főnökökkel is. Eddig a helyettesek nem is szavaztak, csak most a tanfelügyelő helyettes. Ha pedig ezt a szavazatot leszámítjuk, 5 szavazat áll 6 szavazat ellenében s így a felelősséget el kellett volna utasítani.

*** Vetítógép az ipariskolának.** A nagyváradai ipariskolában szervezett «Ifjúsági egyesület» igazgatója bejelentette a városi tanácsnak, hogy az egyesület céljaira egy Uránia vetítógépet rendelt, amely a felszerelésekkel együtt 500 koronába került. A főszámvevő kéri, hogy a gép árának fedezésére a tanács utalja ki az egyesület céljaira Bognár Sándor által ajándékozott 500 koronát, kamataival együtt. Az összeggel a gépet fizetik ki, a kamat pedig az egyesület alapjára lesz fordítva.

*** Újabb parcellázás a hegyen.** A vasut állomás mellett házhelyekül felosztott szőlőterület ügye még nem dőlt el. A parcellázást s az ottani építkezéseket a városi tanács betiltotta, a tulajdonosok azonban a jogtalan és alap nélküli tilalmat megfelelőzték. Tegnap újból egy ilyen parcellázási ügy került a városhoz. Pékánovics Imre és neje kérvényt adtak be, megfelelő parcellázási tervvel, amelyben a tanács jóváhagyását kérik, hogy a fentebb említett s már felparcellázott terület mellett levő szőlőjüket szintén parcellázhassák és pedig nyaralók, szőlőskertek, kisebb gyümölcsösök, kertészeti telepekre. A területet 17 részre szándékoznak felosztani s eladni. Mindenik darab nagyobb annál, mint amelyet az építkezési szabályrendelet megkövetel. Azonkívül

kellőleg gondoskodnak közlekedési utakról. A kérvényezők szerint a terület felosztását az teszi szükségessé, mivel a szomszédos Farkas József-féle szőlő már parcellázva van s egy szomszéd helyett most több szomszédja van a területnek, ami által a viszonyok megváltoztak.

*** Pótsorozás a megyében.** Biharvármegye területén teljes befejezést nyertek a sorozások. Az alispán már ki is tüzte a sorozáson meg nem jelent sorozáskötelezettek a pótsorozás idejét. A pótsorozás az egész megye területén e hó 20—21-én lesz megtartva. Hogy hányan és kik fognak pótsorozásra állíttatni, az még nincs végleg megállapítva, mivel naponként érkeznek kérelmek, melyekben az elő nem állott hadkötelesek kérik az előállításukat.

*** Megyei telefonok a helyközi forgalomban.** A kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett Biharvármegye közönségéhez a megyei telefon központokról a belső helyközi forgalomba való bevonása tárgyában. Eddig ugyanis Beél, Berettyóújfalú, Berekböszörmény, Belényes, Cséffa, Nagybajom, Derecske, Dobrest, Élesd, Ermihályfalva, Komádi, Less, Margitta, Magyarcséke, Mezőtelegd, Nagyszalonta, Nagyvárad, Okány, Szakál, Szalacs, Székelyhid, Ténke, Ugra és Vaskóh birtak joggal a belső helyközi forgalomba való részvételre. Illye, Váncsod és Bőlfényér községek telefon központjaival pedig most tart az erre vonatkozó beszélgetés a postaigazgatósággal. — Az alispán a múlt hó elején tett előterjesztést a miniszternek, hogy a megye összes telefon központjai be legyenek kapcsolva a belső helyközi forgalomba. Erre vonatkozólag a miniszter a postaigazgatósághoz is intézett egy leiratot, hogy a még fent elő nem sorolt telefon központokkal kezdje meg a beszélgetést, hogy apródonként az egész vármegye be legyen vonva a belső helyközi telefon forgalomba.

*** A Népszínház új igazgatója.** A népszínházi bizottság élén, mint fővárosi tudósítónk jelenti, ma mutatkozott be a színtársulatnak Megyeri Dezső, a Népszínház új igazgatója, aki a színház művészeti ügyeit a bérleti idő lejártáig ideiglenesen vezetni fogja. A társulat nevében Szirmai Imre üdvözölte az új igazgatót, aki nehéz működéséhez a tagok támogatását kérte.

*** Mihályi Tivadar esküvője.** Mihályi Tivadar, orsz. képviselő, a nemzetiségi klub elnöke tegnap tartotta Bukarestben esküvőjét Poresku Elesztériával, egy női jótékony intézet igazgatójával. Az esküvőn jelen volt Vajda Sándor nemzetiségi képviselő is, mint a vőlegény násznagya. Az egyházi szertartás után az új párt, mint hírlik, a román királyné nagyon kegyesen fogadta.

*** Összejövetel.** Tisztelettel fölkérjük a volt Zöldfa étterem jótékonyasági asztaltársaság összes tagjait, hogy folyó hó 13-án este 8 órakor a Nemzeti szálloda éttermében okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

*** A gyárosok sérelme.** Az ország igen sok helyen az adókövetések alkalmával az adókövető közegek a gyárosokkal szemben igen méltatlanul járnak el. Ugyanis a gyárosok alkalmazott napszamosok utadóját a gyárosokra vetették ki és hajtották be, holott az nincs kimondva sem törvényileg, sem pedig rendeletileg. A magyar gyárosok országos szövetsége kérelemmel járult ez ügyben a pénzügyminiszterhez, honnan az ügyet a kereskedelmi miniszterhez tették át. A kereskedelmi miniszter a kérelemre most körendeletet intézett minden törvényhatósághoz, hogy a gyárosokon elkövetett sérelmeket orvosolja. A miniszter e

rendeletében kimondotta, hogy a munkásra eső utadót az adókövető közegek a jövőben csakis a munkásra és nem a gyárosra vetetheti ki.

*** Eltűnt hentes.** A debreceni rendőrség értesítése szerint ifj. Dajka Ambrus november hó 29-én nagyvárad lakásáról, hol utóbbi időben tartózkodott, valószínűleg öngyilkossági szándékból eltávozott és azóta nyomavesztett. Személyleírása 27 éves, ev. ref. vallású, alacsony szőke hosszúságú arcú és szőke bajszú hentes iparos. Legutóbb térdig érő világos barna kabátot, barna puha kalapot, fekete posztó csizma nadrágot viselt. A nyomra vezető a nagyvárad rendőrség bünyügyi osztályánál jelentkeztek.

*** Pályázót keresnek.** Biharvármegye ügykezelése alatt, különösen az árvaszéknél oly mennyiségű ügy darab fordul meg, hogy ebben a tekintetben egyedül a fővárosi árvaszék áll vele egy vonalban. Az utóbbi időben oly nagy növekedést mutat az árvaszéki ügyiratok száma, hogy a jelenlegi munkaerő csak nagy erőmefeszítéssel tudja lebonyolítani az óriási ügyforgalmat. Az árvaszéki elnök Hranyczky Károly belátva azt, hogy a folyton szaporodó munka a hivatalnokok erejét valósággal kimeríti, előterjesztést tett a közgyűléshez három újabb kezelői munkaerő alkalmazása végett. A három állásra pályázók az árvaszéki elnökkel kell, hogy jelentkezzenek.

*** Adományok az árvaháznak.** A biharmegyei és nagyváradai nőegylet által fenntartott Erzsébet árvaház javára a következők küldtek be terménybeli ajándékokat: Schuch Károlyné 63 kilót, 1 kosár almát, cukorkákat, Plander Sámuel 10 drb. dinnyét, 1 kosár szőlőt, 1 kosár barackot, özv. dr. Popovics Györgyné 1 putton barackot, 1 putton körtét, Winkler Jozefa 2 kosár barackot, Bócz Gézné 10 dinnyét, Sal Ferencné 1 putton barackot, N. N. 1 putton barackot, többször bort, bornyu lapocskát, 2 kosár szőlőt, 80 drb. karalábét, Jelinek Ferencné 2 putton paradicsomot, Karácsonyi Testvérek 1 kosár paradicsomot, Bereczky Gézné 1 kosár körtét, 1 putton almát, ifj. Jelinekné két kosár paradicsomot, dr. özv. Kornstein Lajosné 1 kosár szőlőt, Polgár Gyuláné 1 zsák lisztet, Vanler János 1 zsák krumplót, Lucz Mária 2 kosár szőlőt, 1 zsák burgonyát, Schadeberg Béla 1 kosár burgonyát, Sönger Bertalané 1 kosár barackot, Blayer Lajosné 2 zsák burgonyát, Vinkler József 1 zsák burgonyát, 5 kiló szappant 13 liter babot, 9 liter kávé, 1 kosár hagymát, 2 fej káposztát. — A Lujza otthon részére: Kerekes Albertné 55 drb. birsalmát, N. N. 80 drb. karalábét, több izben bort, bornyu combot, két putton paradicsomot, 1 kosár szőlőt, Németh Sándorné 2 üveg mustot, Pékánovics Imréné 11 liter gesztenyét, 7 liter diót, mely jótékony adományokért hálás köszönetet mond özv. báró Gerliczy Félixné egyleti elnök.

*** Elveszett tehén.** F. évi november hó 10-én Nagyváradon a vásár alkalmával Szántó Mihály gáborjáni lakos tulajdonát képező 1 drb. 7 és fél éves, ellős tehén elveszett. A nyomra vezető a nagyvárad rendőrség bünyügyi osztályánál jelentkeztek.

x A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legújabb divatu és legesinosabb névjegyek, valamint a legszebb báli és esküvői meghívók, ugyszintén mindenféle nyomtatványok jutányos árban készíttetnek a legszebb kivitelben.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Csütörtök: Boszorkány.
Péntek: Szép Ilonka.
Szombat: Lotti ezredes.
Vasárnap: Tavasz.

TÁVIRATOK.

A delegáció.

Budapest, dec. 12. (Saját tud. táv.) A magyar delegáció tengerészeti albizottsága mai ülésén Mayláth Géza gróf előadó ismertette a tengerészeti költségvetést és elismeréssel adózik a tengeri kormányzatnak, hogy a céllövészet lökéletésére fokozott gondot fordít. Kmetty Károly kifogásolta, hogy a bizottság üléséről a hadügyminiszter szinte feltűnően elmarad. Kmettynek Montecuccoli megnyugtató választ adott.

Budapest, dec. 12. (Saját tud. táv.) Az osztrák delegáció költségvetési albizottsága elhatározta, hogy a delegáció plénuma elé a következő határozati javaslatot terjeszti: Az osztrák bizottság kívánja a hadügyminisztertől a katonai szállításokra a magyar kormányval kötött megállapodás olytén megváltoztatását, hogy az osztrák érdekek jobban megvédessenek.

Intervenció a porosz lengyelek érdekében.

Bécs, december 12. A N. W. J.-nak írják, hogy Wedel bécsi német nagykövet azt a megbízást kapta, hogy tiltakozzék a monarchia külügyi kormányánál a poroszországi lengyelek érdekében teendő interveniálás ellen, mert a német birodalmi kormány azt egyenesen a birodalom belügyeibe való illetéketein beavatkozásnak venné. Wedel gróf hír szerint e megbízatás értelmében eljár Aehrenthal külügyminiszternél, aki kijelentette, hogy nem is gondolt ez intervencióra. Az osztrák lengyelek közt most nagy a felháborodás a külügyminiszter erélytelen magatartása miatt és mozgalmat indítottak, hogy Aehrenthalnak e miatt az összes lengyelek bizalmatlanságot szavazzanak.

Szerbia nem enged.

Belgrád, dec. 12. Jó forrásból jelentik, hogy Pasic miniszterelnök a bécsi külügyi hivatal jegyzékére adott válaszában az állami megrendelések dolgában nem tett semmitéle engedményt, de hajlandónak nyilatkozott arra, hogy Magyarország-Ausztriával titkos megállapodásra jusson.

Az osztrák választói reform.

Bécs, december 12. (Saját tud. táv.) Az osztrák urakháza választójogi bizottsága ma ismét foglalkozott a választói reform kérdésében és állást foglalt a plurális szavazati rendszer és a clausus numerus dolgában. Az osztrák miniszteri tanácskozás ma különben azzal az eshetőséggel is foglalkozott, hogy a választói reform kérdése újra tárgyalás alá kerül a reichsrathban.

A francia kulturharc.

Páris, dec. 12. Az érseki kancellária kijelentette, hogy az istentisztelet megtartása dolgában harmadik személy által tett bejelentéseket nem fogad el.

Montagnini kiutasítása.

Budapest, december 12. (Saját tud. táv.) Rómából jelentik: Montagnini b. borosnak, a pápa követének kiutasítása tárgyában Marry

del Val oda nyilatkozott, hogy a biboros kiutasítását a szentszék a nemzetközi szabályok megsértésének vette. Egyelőre azonban a szentszék várakozó álláspontra helyezkedik a dologban.

Ujabb orosz-japán konfliktus.

London, dec. 12. Pétervárról jelentik: Az orosz külügyminiszter véglegesen elutasította a japán kormány követeléseit, melyek az orosz kereskedelmi érdekeknek nagy kárt okoznának. A pétervári kormány valószínűleg meg fogja kérni Angliát és az Egyesült Államokat, hogy a kérdés oly megoldását kíséreljék meg, mely úgy az orosz, mint a japán érdekeket kielégíti.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Fráter Loránd hangversenye. Fráter Loránd neve, sajátos művészete tegnap is egybegyűjtötte városunk előkelő közönségét. A mult sasonban már volt alkalmunk részletesen foglalkozni az izig-vérig magyar művésszel, a hölgyközönség dédelgetett trubadurjával. Művészi a lelke, ha nem is az éneke; erős, meleg, de kis terjedelmű, természetű hajlékony s mégis iskolázatlan hangja megvesztegeti a hallgatót, még a szigorú kritikust is, mert olyan lelkes hangulatba kényszerít mindenkit, hogy tapsolnia kell annak is, a ki látja a hiányokat. Nem lehet őt a hangversenyénekesekkel egyenlően bírálni, mert ő nem énekel, hanem dalol. Nem magyar ember csodálkoznék rajta, hogy a közönség rajongva szereti és ünnepli Frátert, de mi magyarok szeretjük és szívesen ünnepeljük, mert ő a hangversenyterem nemzetközi dobogójáról is magyarul tud hozzánk szólni. — A remek zongorakíséretet Tarnay Alajos szolgáltatta, az énekszámok közt Mézey Gyula játszott tárogatót. Mindketten sok tapsot kaptak.

Igazságszolgáltatás.

Csöd. Teszler Simon nagyváradai posztó nagykereskedő ellen, kinek a Zöldfa-utcában volt évek óta nagyarányú üzlete, a nagyvárad kir. törvényszék tegnap elrendelte a csödtét. Teszler Simon már hónapok óta küzdött a fizetéseképtelenséggel, elvégre is kénytelen volt maga ellen a csödtét megkérni. Csödbiztos dr. Szegedy Lajos, kir. törvényszéki bíró, csödtömeggondnok Dus László ügyvéd, helyettese pedig Medvigy Gábor dr. ügyvéd.

NYILTTÉR.

Dr Perczel Adolf

üggvédi irodáját

Nagyváradon Pável-utca 14 sz. a.

megnyitotta.

Radó Samu és társa
kötélgyártók

Nagyvárad Kossuth-utca végén.

Ajánlja elismert kitünö
gyártmányait:

gazdasági
kötélárúk

technikai kötelek,
pince kötelek,
ruhaszáritó kötelek,
hevederek, tornaszerek,
zsinórok és zsinegekben.

Legolcsóbb beszerzési forrás

zsákokban,
ponyvákban és
lópokrócokban.

nehéz finom gyapju lópokróc
páronként 11 K.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Dudekházy. Nem kételkedünk abban, hogy leadott cikke adatainak valósága mellett tanukat is tud megnevezni, azonban elég volt most egy kávéskanállal. Különbösen az a mentegőzés gyenge cáfolat volt s olyanforma hatása, mint mikor a Bud. Tud. még a régi liberális kormányok idején megírta valamiről, hogy az egész légből kapott koholmány. Üdvözlét.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, december 12.

Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leszámitoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	670.—
Közuti vasut	594.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1906 dec 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	116.40
Magyar koronajárdék 4%	95.95
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	84.47
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	95.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	204.50
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	153.—
Osztrák járadék papirban	90.—
Osztrák járadék ezüsbén	100.10
Osztrák korona járadék	117.—
Osztrák járadék aranyban	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	157.50
Osztrák-magyar bankrészvény	17.60
Magyar hitelbank részvény	814.50
Városi villamosvasut	327.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	679.—
20 irankos frankos (Napolendor)	14.12
Osztrák-magyar államvasuti részvény	676.50
Német birodalmi márka	19.90
London vista	11762
Páris vista a	95.41
20 márkás arany	23.40

Nagyváradai hetivásái.

A nagyváradai piacon 1906. december 10. napján tartott vásárbán eladott természetények és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 1-ső	13.20	13.—	Kétszeres buza	12.80	10.80	10.60	Rozs	10.20	10.—																																																																																																				
9.80	Árpa	12.—	uj	11.80	11.60	Zab	13.60	13.40,	13.20																																																																																																				
Tengeri	8.60	8.40	Borsó	30	Lencse	36.—	Bab	18.—	Köleskása	36.—																																																																																																			
Burgonya	5.—	100 kiló	lángliszt	25.20	Zsemlyelisz	24.20	Fehérkenyér	liszt	23.60	Barnakenyér	liszt	20.—																																																																																																	
Széna	fuvarral	6.—	Szalma	fuvarral	1.20	Só	zót	szalonna	160.—	Zsup-szalma	—	14.																																																																																																	
Alom-szalma	10'	1 köbméter	bükkfa	8.—	Tölgyfa	8.—	Cserfa	8.—	1 kiló	marhahus	I. o.	1.44,	1 kiló	marhahus	II. o.	1.36	1 kiló	marhahus	III. o.	1.28																																																																																									
1 liter	ó-bor	1.—	1 liter	uj-bor	80.—	liter	pálinka	—	.72,	1 liter	szilvapálinka	1.60,	1 liter	szesz	2.—	1 m.	kőszó	21.80.	1 mm.	nyers	faggyu	72.—	1 m	m. olvaszt.	fagyu	92	—	1 mm.	szappau	50.—	1 mm	birka	gyapju	—	1 m m.	magyar	gyapju	1 mm.	—	hltr.	-bor	64	—	1 hltr.	ujbor	38.	1 m	m.	mész	1.80	1 mm	kemény	faszén	5 mm.	puha	faszén	3. 1	—	hltr.	kendermag	—	1 hlt.	köles	—	1 hltr.	repce	—	1 hlt.	dió	38	—	1 hlt	mogyoró	—	1 hlt	aszalt	szilva	—	1 kg	savanyu	káposzta	—	1 kg	szalonna	nyers	1.44	1 kg	sertéshus	1.44	1 kg	vereshagyma	14.—	1 kg	foghagyma	—	40	1 kg	bors	2.20	1 kg	paprika	4.50	1 kg	barna kenyér	18.—	Egy liter	kőolaj	—	44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKIOS GYULA.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város részére 1907. évre szükséges 869 km. jég beszállításának biztosítása céljából f. évi december hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Ajánlatot szóval vagy írásban köbméterenkinti egységár felajánlása mellett lehet tenni, mely egységárban a jég termelési, vágási, felrakási, beszállítási, lerakási, bezúzási és beraktározási költségei is bentfoglaltatnak, úgy hogy vállalkozó a teljesen beraktározott jégért a köbméterenkinti egységárnál többet semmiféle címen nem követelhet a várostól.

Szöbeli ajánlattevők az árlejtési feltételeket annak elismerésével, hogy azokat ismerik s magukra nézve kötelezőknek elfogadják, az árlejtés megkezdése előtt aláírni kötelesek: zárajánlatot tevők pedig ezen körülményt ajánlatukban kötelesek világosan kitenni.

Bánatpénzül egyszáz korona teendő le, mely összeget szöbeli ajánlattevők az árlejtés megkezdése előtt kötelesek alulírott kezéhez lefizetni, zá t ajánlatot tevők részéről pedig az ajánlatához melléklendő.

Zárt ajánlatok csak a fent kitett határidőig adhatók be.

Az árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1906. évi december hó 12-én.

Komlóssy József,

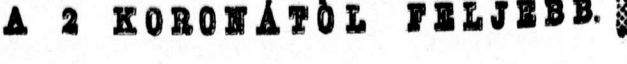
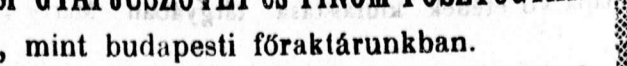
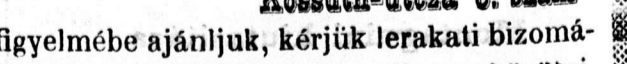
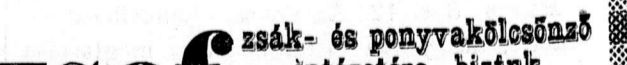
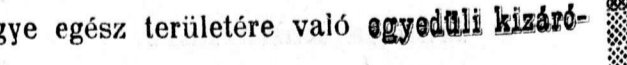
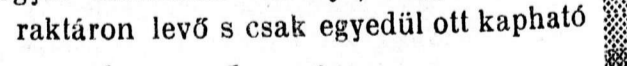
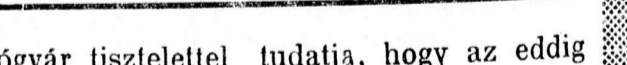
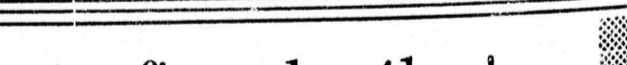
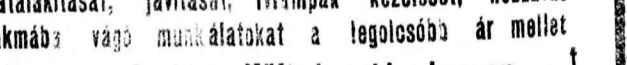
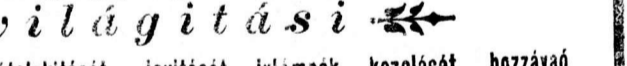
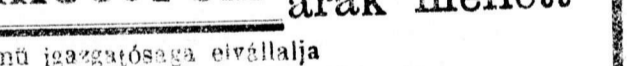
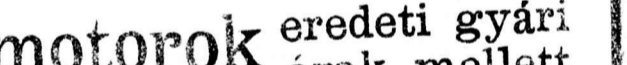
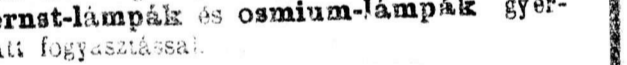
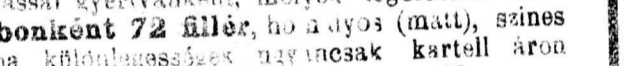
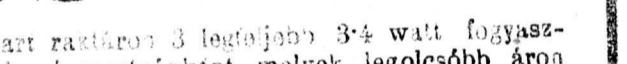
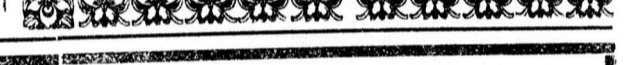
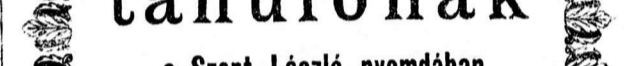
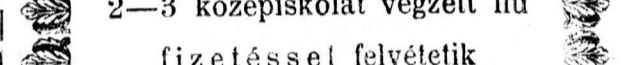
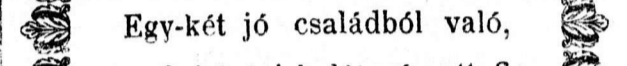
j. és g. tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

A Nagyvárad Hitelbank takarékok és segélyszövetkezet 1907 január 1-én nyitja meg

V-ik évtársulatát.

Beiratkozni már most lehet a szövetkezet helyiségében.

Kossuth Lajos-utca 10. szám.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. ér. izzólámpa körtéket tart raktáron 3 legelőjebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** ha a gyos (matt), színes fényképes-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák és osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávado szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vagy munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

A gazdaközönség figyelmébe!

A gácsi gyapjuszövet és posztógyár tisztelettel tudatja, hogy az eddig kizárólag **SPITZER TESTVÉREK CZÉGNÉL** raktáron levő s csak egyedül ott kapható

valódi jó gácsi pokrócz

gyártmányaink lerakatát és Biharmegye egész területére való **egyedüli kizárólagos elárusítását**

Helfy József zsák- és ponyvakölcsönöz intézetére biztuk **NAGYVÁRAD,** Kossuth-utca 5. szám

s amidőn világhírű gyártmányaink b. figyelmébe ajánljuk, kérjük lerakati bizományosunkhoz a legnagyobb bizalommal fordulni s bevásárlásait nála eszközölni.

Tisztelettel: **Gácsi GYAPJUSZÖVET és FINOM POSZTÓGYÁR.**

Az árak ugyanolyan olcsók, mint budapesti főraktárunkban.

LÓPOKRÓCZOK DARABJA 2 KORONÁTÓL FELJEBB.

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindenféle bankügyletet, u. m. váltókölsönt nyújt, jelzálogkölsönt ad kamatokra betétet elfogad: könyvre, 5- % mellett és folyószámlára, valamint folyószámlakölsönöket nyújt.

Konvertál kölsönöket előnyös kamattal mellett, előleget nyújt értékpapírokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet helyisége **Szaniszló-u. 61. sz.** alatt Uri és Szaniszló-u. sarkán Grósz Sándor házában van.

Értesítés.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága részvényeseinek 1906. november 25-én megtartott közgyűlésén hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 500000 koronával

m á s f é l m i l l i ó, azaz egymillió ötszáz ezer koronára felemeli a következő módokat mellet:

1. Kibocsátanak 2500 darab új részvény 200 korona névértékkel.

2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, a tartaléktőkére 100 korona, összesen tehát 300 korona fizetendő: azonfelül a részvény kiállítása és illeték fejében 3 korona.

3. A részvények értékében 50%, azaz százötven korona fizetendő, míg a másik 50%, azaz százötven korona, valamint a 3 korona kiállítási díj legkésőbb 1906 december 31-ig. Ezen időpontig a befizetett összegek után 50 százalékos kamattal térül vissza, míg ellenben a késedelmes fizetők 1907 január 1-től számított 6 százalékos kamatot tartoznak fizetni.

4. A részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak s pedig aképpen, hogy két darab régi részvény re egy új részvény jegyezhető.

5. Az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők s már az 1907. üzletév jövedelmében részesednek.

6. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1906. évi december 15. napjáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1906. december 20-ik napja

Nagyvárad, 1906. november 25.

Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága.

Meghívás.

Az alakítandó »Magyar Bank« t. részvényjegyzőit tisztelettel fölkérjük, hogy

1906 évi december 30-án

(vasárnap) délelőtt 11 órakor a »Zöldfa« szálloda kis termében tartandó

alakuló közgyűlésen

megjelenni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az alaptőke biztosításának megállapítása.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A társaság megalapításának elhatározása.
4. Az igazgatóság kinevezésének bejelentése és a felügyelő bizottság megválasztása.
5. Az alapítók részére a felmentvény megadása.

Kelt Nagyváradon, 1906 évi december hó 12-én.

Az alapítók.

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“

1907. január 1-én nyitja meg

12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági személynét, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyűjtésükkel tőkésévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összeggyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetűi könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután 3-5-ig.

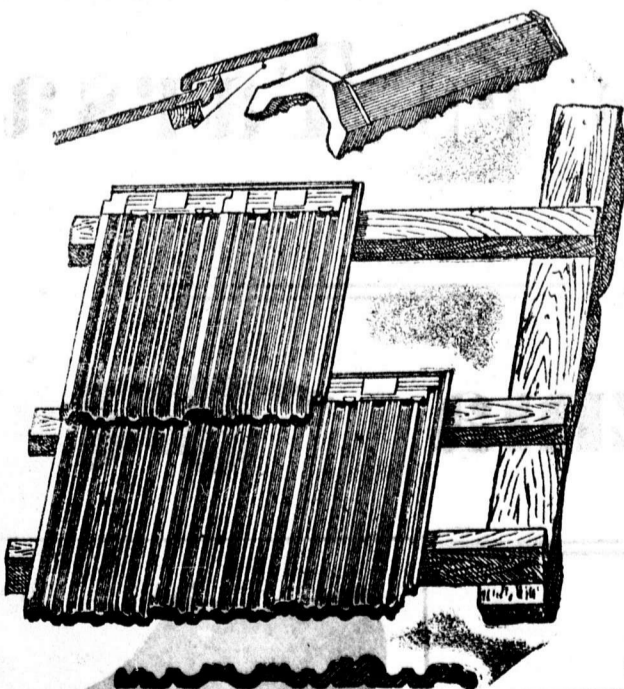
Az 1906 évi december hó 1-én esedékes

**4%-os magyar koronajáradék
és 4%-os magyar jelzálog sorsjegyek
szelvényeit**

már november 20-tól kezdve

minden levonás nélkül pénztárunknál beváltjuk.

Biharmegyei Takarékpénztár.

ROSENBERG IZSO

impregnált cementfedélcserép gyára,
Nagyvárad.

Ajánlja kitűnően bevált cementfedélcserép gyártmányait.

Évi gyártási képesség 1.000.000 darab.

Piros, fekete és cementszürke színben! Legmesszebb menő szavatosság!

Hófúvásnak és esőnek ellenálló anyag.

Telefon 67. szám.

Jutányos árak!

Telefon 67. szám.

Tisztességes kiszolgálás mellett ajánlunk

részletre

kizárólag jobb minőségű ruházati cikkeket.

Tisztelettel

KLEIN GÉZA és ÖDÖN

confectio és divatruháza Nagyvárad, Fő-utca, a Széchényivel szemben.

Női, leány, és gyermek-felöltöket, valamint férfi és fiú téli kabátokat és ruhákat készen vagy méret után. Nagválasztyék mindenféle stűm, ruha, pongyola és blouz-szövetekben, ugyancsak finom fekete és világos divatelmékben. Legnagyobb raktár pamut és cérna-vásznakban, kitűnő kanavász. Raktáron tartunk teljes menyasszonyi kelengyét minden árban, ugyancsak férfi-, gyermek-fehéreneműt, valamint hatisnyákat. — Összes szoba-berendezési cikkek kaphatók, ugyancsak: ágygarnitúrát, függönyök, paplanok, matrácok stb.

Szörme áruk, barkettek és trikot alsó szoknyák.

Gyászruhák megrendelhetők, 6 óra alatt elkészíttetnek.

Olcsó árak!

Tessék meggyőződni!

Olcsó árak!

Új varroda és szabász-terem.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletemet egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gyermek- és női ruha, valamint mindennemű férfi, női és gyermek fehérnemű varrodával és szabászteremmel bővítettem ki úgy, hogy aki *Alkalmi Aruházamban* igen jutányos árért vásárolt szövet, schifon, vászon, flanel, barchet vagy bármily árucikket, gyorsan, izlésesen és *eddig még nem létezett* olcsó árban készítettem el. Az általam elvállalt darabokért felelőséget vállalok.

Miután ezen vállalatomat nem anyagi érdekből, hanem csupán a tisztelt vevőim kényelmére és kívánságára rendeztem be, kérem próba rendeléseikkel állításom valódiságáról meggyőződni.

B. pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel, az Alkalmi Aruház tulajdonosa

SZÉKELY JENŐ

Fő-utca, Rimanóczy-palota. Fröhlich-féle hentesüzlet mellett.

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár.”

Moskovits Farkas és Társa

ajánlja

elsőrendű kézimunka

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

